

20.7 BESWAARSKRIF : GEREFORMEERDE KERK PRETORIA (DOLEREND) TEEN BESLUIE VAN SINODE 2006, OOR “STRUKTURE” VAN MEERDERE VERGADERINGS (Artt 19, 37, 249, 266)

- A. Die Beswaarskrif word as gestel beskou.
- B. **Besluit:** Die Beswaarskrif word verwys na Beswaarskrifkommissie 3.
- C. Ds PW Kurpershoek rapporteer namens die Beswaarskrifkommissie 3.
- D. 3.5.3 en 3.5.4 – Kommissierapport – word verwys na ’n ad hoc-kommissie.
- E. Dr G Breed rapporteer namens die ad hoc-kommissie.

F. BESWAARSKRIF

1. Besluite waarteen beswaar gemaak word

Handelinge 2006, art 19.2 –
“Klassisse en Sinodes

2.1 Dat Gebiedsklassisse en Streeksinodes en ’n Algemene Sinode geïnstitueer word.

2.2 Dat Klassisse saamgestel word uit meer kerke, sodat daar genoeg geestesgawes sal wees om Agendas effektief te behandel.

2.3 Dat as algemene reël nie minder as 15 kerke ’n Klassis sal vorm nie. Daar is ongeveer 410 kerke, wat in Klassisse gegroepeer moet word. Aandag moet gegee word aan praktiese sake soos afstand en koste sowel as die aanwesigheid van die nodige gawes.

2.4 Dat ’n Kommissie aangewys word wat aan die volgende Nasionale Sinodes ’n voorlopige voorstel moet verskaf oor die groepering van nuwe meerdere vergaderings en oor die manier waarop Klassisse Deputate moet afvaardig vir Streeksinodes en Streeksinodes vir die Algemene Sinode. Hierdie Kommissie mag bestaande Klassisse raadpleeg oor die wyse van groepering, en mag lede koöpteer indien nodig...”

Besluit: Goedgekeur”

“4.2 *Taal*

Aanbeveling

4.2.1 Dat elke nuwe Klassis en die nuwe Sinode hulle eie stappe moet neem in verband met sy taalmedium, in die raamwerk van die amptelike tale van die (streek? = “country”?).

Besluit: Goedgekeur met die volgende byvoeging: Elke vergadering moet verseker dat taalverskille nie lei tot gebrekkige kommunikasie nie. Elke afgevaardigde moet kan deelneem aan gesprekvoering en besluitneming van sake op die Agenda. (Eie onderstreping.)

Besluit: Goedgekeur”

2. Inleiding

Prof B Spoelstra in “Die Kerkpad”, Mei 2006:

“Op sterkte van eenheid in leer en lewe kan plaaslike kerke oor kultuur verband heen korrespondeer en nie oor mekaar “regeer” nie.

Die **kernvraag** is wat die **noodsaaklikheid** (KO, art 46) was **waarom** Sinode 2006 die **“Nasionale Sinode” afgeskaf het.**

“Sonder insae in die besluit, raai ek dat dit nooit oorweeg en aangedui is nie, terwyl **ligjare** verskil tussen die mense vanuit Westerse en Afrika-kulture oor **liturgie, kerkinrigting, moraliteit, gesag begrip, Kerk begrip, amp begrip, ensovoorts, BESTAAN.**

[Bv] Die Zuma-hofsaak en hoe die (“algemene mense”)

[= veranderde woord, terwille van sagtheid] dit beskou, *is seker reeds bewys daarvan.*

Kom **wysiging in kerklike vorme** nie uit kontemporêre **POLITIEK- SOSIALE** denkbeelde op nie?

Gaan die GKSA-KERK"STRUKTUUR" **BINNEKORT** in 'n MONO-ENGELSTALIGE Sinode **STOL** totdat die middelpuntvliedende kragte van geloof-, kulturele en formele **VERSKILLE** in die "eenheid" opblaas en tot "vrymaking" van homogene plaaslike kerke binne 'n bepaalde kultuurverband lei?"

Die Kerkraad van die Gereformeerde Kerk Pretoria (Dolerend) het in sy vergadering van 19 Junie 2008 besluit om beswaar aan te teken teen bogenoemde besluite, waardeur probleme ten opsigte van die taal- en kultuurverskille tussen die betrokke kerke **geringskat** word, en oor die feit dat hierdie **ingrypende besluite** waardeur die bestaande stand van sake van **al die kerke aangetas word**, en na ons mening **in beginsel bots** met vorige Sinodebesluite en Kerkorde-bepalings.

Beswaargrond 1

Die Sinode 2006 het hierdie besluit geneem sonder wysiging van KO, art 29 en van Sinodebesluite ivm Ekumenisiteit soos geneem in 1967 en 1985, en soos bekragtig in die eerste deel van die besluite in 1997.

Motivering

KO, art 29 erken **slegs** die volgende vergaderings, nl Kerkraad, Klassis, Partikuliere Sinode, Nasionale Sinode en Algemene Sinode.

Indien daar nou **gesamentlike** vergaderings soos *Gebiedsklassisse, Streeksinodes, en 'n Algemene Sinode (met uitsluiting van Nasionale Sinodes)* geskep word, wat **die hele "ou struktuur" VERVANG**, veronderstel dit eenwording van die kerke onder die verskillende volke, wat eers voltrek kan word as KO, art 29 **wettiglik gewysig** is.

Hierdie "eenwording" bots met die beginsels soos vervat in besluite tov volkere en kerklike verhoudinge, soos geneem in Sinodes 1967, 1985 en 1997.

In kort is die kern van die besluite van 1967, 1985 en 1997: "Uit die eenheid van die Kerk volg derhalwe dat ekumenisiteit nie binne die plaaslike Kerk (gemengde eredienste, ens) gesoek word nie, maar in kerkverband."

Aangesien die kerkverband waarin verskillende kerke destyds byeengekom het die Algemene Sinode was, moet die "kerkverband" waarna verwys is in bogenoemde Sinodebesluite, *die Algemene Sinode beteken ... met uitsluiting van die Nasionale Sinodes?*

Waarom is die destydse Algemene Sinode ontbind? Is dit Kerkordelik gedoen? Ons kon sodanige Beswaarskrif en besluit daarvoor nie opspoor nie. Hierdie hele kwessie van herstrukturering, ens, hoort tuis by die Algemene Sinode.

Beswaargrond 2

Besluite ivm die taalkwessie is strydig met die beginsels soos vervat in die Heilige Skrif, o.a. Hand 2:8 en Rom 10:17, asook NGB, art 32.

Motivering

Waar die kerklike vergaderings naas die eredienste, sakramente, ens, inherent ook deel vorm van die lidmate se Godsdienstebeleving, moet ook in die kerklike vergaderings – net soos in die eredienste – die moedertaal gehandhaaf word.

Die Woord van God herinner ook aan die belangrikheid van die taal. Rom 10:17 stel dit so: "Die geloof is dus uit die gehoor en die gehoor is deur die Woord van God."

So stel Hand 2:8 dit: "En hoe hoor ons hulle, elkeen in ons eie taal waarin ons gebore is?"

Dit is dus nie 'n saamgeflanste, gebrekkige Engels nie. **Dit is moedertaal.** Dit is presies in lyn met Sinode Handeling 1967 (p188 c. (1) (2): "As ledemate van die liggaam van Christus word die gelowiges nie van hulle natuurlike verwantskappe losgemaak nie. Intendeel, dit gaan om hulle verlossing in hulle geslagte en om nasies wat in hulle gelowiges en gedooptes verlos word. In die voleindigde koninkryk sien ons gereddes uit alle nasies en stamme en volke en tale (Op 5:9; Hand 17:26). Verskeidenheid van nasies word veronderstel en gehandhaaf by die stigting van die Kerk op Pinkster, waar die Evangelie deur elkeen in sy eie taal gehoor word."

Van hierdie hele aangeleentheid word in die besluit van Nasionale Sinode 1985 (p434, 3.3.2.2-3.3.2.8) ook kennis geneem. Op p436 onder 5.1.1(ii) en (iii) word gestel: “Daarom behoort, in ‘n gemeenskap waar daar taal- en kulturele verskille tussen gelowiges bestaan, ‘n uitwendige of kunsmatige vorm van eenheid nie afgedwing te word nie. In sulke gevalle is dit verantwoord dat afsonderlike gemeentes met hulle eie tipe prediking en aanbidding geïnstitueer word.” Daar word besluit dat die “formulering vervat in 3.3.2.9 van die Deputate nou eksplisiet as sinodebesluit aanvaar word.”

In Handeling Sinode 1997:870, word “aanbevelings 4.1 tot 4.2.4 goedgekeur dat met die ander Sinodes gesprek gevoer word op wyses waarop kerke mekaar binne taal- en kultuurverband, asook buite taal- en kultuurverband in kerkregering bevredigend kan **bystaan**.” (Eie beklemtoning.)

By die Sinode van Emden in 1571 word besluit om Nederlandse en Vlaamse gemeentes te stig weerskante van die rivier, net oor taal verskille.

(Vergelyk ook die huidige stryd om moedertaalonderwys. Die eie taal is nie ‘n ligtelike kwessie nie.)

Hierdie besluite van 1967, 1985 en 1997 staan steeds, aangesien daar geen kerkordelike besware of Skriftuurlike besware daarteen ingebring is dat dit herroep moes word nie.

Beswaargrond 3

Die besluite rondom die taalkwessie bring onoorbrugbare praktiese probleme na vore en versteur die reeds gespanne eenheid en rus van die kerke, en dit negeer in die proses die vermaning van NGB, art 32.

Motivering

Dit is nie billik of haalbaar om te verwag dat afgevaardigdes hulle diepste oortuiginge en kerklike en leerstellige bydraes in ‘n ander taal as hulle moedertaal moet verwoord nie. Die geweldige kultuurverskille en boonop die vreemde taal gaan dit in ieder geval vir die hoorder nog moeiliker maak.

Ons wys ook daarop dat daar talle Bruin- en Swartmense, veral op die platteland, is wat Afrikaans goed verstaan en praat. Aan die ander kant glo ons dat daar baie predikante is wat dit baie moeilik gaan vind om hulle behoorlik in kerklike terme in Engels uit te druk.

Die besluit is geforseerd, soos met die invoer van die gesamentlike meerdere vergaderings. As dit in verband gesien word met die besluite om deur middel van die SARK en NGK se parlementêre lessenaar agteroor te buig om met die regering te praat, kan hierdie besluite meer polities as kerklik klink.

NGB, art 32 stel dit so duidelik en eenvoudig: “Ons glo verder dat die regeerders van die Kerk, al is dit nuttig en goed om onder mekaar bepaalde orde tot instandhouding van die liggaam van die Kerk te handhaaf, tog noukeurig moet oppas om nie af te wyk van wat Christus, ons enigste Meester, vir ons ingestel het nie...”

...So neem ons dan alleen aan wat kan dien om **eendrag en eenheid** te bevorder en bewaar, en alles te onderhou in gehoorsaamheid aan God.”

Onses insiens het die Sinode met sy besluite juis ‘n klimaat geskep waarin onenigheid hoog kan loop.

Beswaargrond 4

Ook KO, artt 30, 48, 49 en 51 word met hierdie besluite saam met art 29 oortree. Dit is immers ook nie op grond van Beswaarskrifte verander nie.

Motivering

Huidige besluite ignoreer die feit dat art 48 praat van **korrespondensie** (veral in die sin van onderlinge bystand), en nie van **gedwonge** eenwording nie. In art 48 word juis die verskeidenheid erken, van onder andere lande, tale, kulture.

Teen art 49: Die besluite sluit in dat “**n Kommissie**” aangewys word. Volgens hierdie artikel word werk aan **Deputate** opgedra. Terwyl die besluite Nasionale Sinodes tot niet maak, gaan daar in elk geval nie sulke “Nasionale” Sinodes wees waar die “Kommissie” moet rapporteer nie.

2.4 stry ook teen art 30 – Waarom moet die “Kommissie” rapporteer oor sake wat mindere vergaderings self moet afhandel?

Art 51 se “Algemene Sinode” is ook nie op grond van Beswaarskrifte verander nie. Die bestaan van Nasionale Sinodes kan nie op hierdie wyse omseil word nie.

Aanbevelings

1. Dat die Sinode 2006 hierdie kunsmatige eenwording in die lig van bostaande ter syde stel en die saak van vooraf heroorweeg, saam met Sinodes Middellande en Soutpansberg.
2. Aangesien die meerderheid afgevaardigdes na die meerdere vergaderings Afrikaanssprekend is, of Afrikaans ten minste verstaan, moet die wat dit nie verstaan nie die kostes vir vertaling self dra, hetsy in watter taal ook al.

G. RAPPORT VAN DIE KOMMISSIE

1. Opdrag

Beswaarskrif GK Pretoria, KO, art 48.

Besluit: Kennis geneem.

2. Sake ter kennisname

Insette en advies is van prof CFC Coetzee as adviseur ontvang.

Besluit: Kennis geneem.

3. Beoordeling van beswaargronde

3.1 *Beswaargrond 1*

3.1.1 Bewering deur Beswaarskrif

3.1.1.1 Die Beswaarskrif beweer dat die betrokke besluit van Sinode Potchefstroom net geneem kon geword het **nadat** KO, art 29 en sekere besluite van Sinode Potchefstroom gewysig is.

3.1.2 Beredenering deur Beswaarskrif

3.1.2.1 Die Beswaarskrif stel dat die vervanging van die “ou struktuur” ’n eenwording van kerke onder die verskillende volke veronderstel.

3.1.2.2 Hierdie eenwording is volgens die Beswaarskrif in stryd met die besluite van Sinodes Potchefstroom 1967, 1985, 1997 omdat – volgens die Beswaarskrif – die besluite van Sinodes Potchefstroom 1967, 1985, 1997 saamgevat kan word as dat *ekumenisiteit nie binne die plaaslike kerk (gemengde eredienste, ens) gesoek word nie, maar in kerkverband.*

3.1.2.3 Die woord *kerkverband* verwys volgens die Beswaarskrif **net** na die Algemene Sinode – met uitsluiting van Nasionale Sinodes – met die gevolg dat ekumenisiteit volgens die Beswaarskrif net in die Algemene Sinode gesoek moet word.

3.1.2.4 Die Beswaarskrif stel verder dat KO, art 29 eers gewysig moes word, aangesien met die “nuwe struktuur” eenwording van die kerke onder die verskillende volke voltrek word.

3.1.3 Beoordeling van beswaargrond

3.1.3.1 Die Beswaarskrif se samevatting en interpretasie van die besluite van Sinodes (vgl 3.1.2.2) is selektief en eensydig.

3.1.3.2 Sinode 1964 (Acta 1964:269) het alreeds gestel:

Met die oog op die buitengewone omstandigheid is die Gemeenskaplike Sinode nie genoeg nie. Dit moet aangevul word daardeur dat die ekumeniese verband deurgaans van die plaaslike kerke onderling tot by die (Nasionale) Sinodes

3.1.3.3 Sinode 1967 (Acta 1967:188, 2.c.7) het ook besluit:

En omdat die kerk een en algemeen is, daarom kan die kerkverband nie voor nasionale of kleurgrense bly staan nie.

- 3.1.3.4 Sinode 1970 (Acta 1970:65) het weer gestel:
Elke rassegroep behoort die reg te hê om 'n mate van onderskeie ontwikkeling te kies, maar nooit ten koste van 'n onderskeidende groep ten opsigte van ras in dieselfde land nie.
- 3.1.3.5 Ook Sinode 1985 (Acta 1985:435-437, 3.2.2.9 en 6) beklemtoon:
Die eenheid van die kerk as liggaam van Christus moet erken word. Dit mag wenslik wees om as gevolg van taalkundige of kulturele verskille afsonderlike gemeentes te vorm ... Gesamentlike erediens, die nagmaal ingesluit, tussen Christene, ongeag hul ras, is 'n uitdrukking van die eenheid van die liggaam van Christus.
- 3.1.3.6 Die vertrekpunt van die Beswaarskrif (die vervanging van die “ou struktuur” is eenwording, 3.1.2.1 hierbo) is dus nie korrek nie, aangesien die “ou struktuur” alreeds die eenheid van die kerke onder volkere as vertrekpunt gehad het en net 'n praktiese orde gereël het hoe hierdie eenheid uitgeleef kon word.
- 3.1.3.7 Die verdere stelling van die Beswaarskrif (ekumenisiteit moet net in die Algemene Sinode gesoek word, 3.1.2.3 hierbo) is ook nie korrek nie, aangesien met die besluit in 1964 om oor te gaan tot die vorming van die Algemene Sinode alreeds gewys is op die noodsaak dat die ekumeniese verband deurgaans van die plaaslike kerke onderling tot by die (Nasionale) Sinodes.
- 3.1.3.8 KO, art 29 stel die beginsel van kerkverband en meerdere vergaderings. Die spesifieke verwysing na watter meerdere vergaderings onderhou word, vorm dus nie die wese van KO, art 29 nie. Wanneer 'n nuwe besluit geneem word oor watter meerdere vergaderings onderhou gaan word, volg die wysiging van KO, art 29 dus uit die besluit.
- 3.1.4 Bevinding oor beswaargrond
- 3.1.4.1 Uit die beoordeling volg dat die Beswaarskrif nie korrek is wanneer beweer word dat KO, art 29 eers gewysig moes gewees het of dat sekere Sinodebesluite gewysig moes gewees het nie.
- Besluit: Kennis geneem van 3.1.1 tot 3.1.4.1.**
- 3.1.5 Aanbeveling
- 3.1.5.1 Die beswaar slaag nie op beswaargrond 1 nie.
- Besluit: Goedgekeur.**
- 3.2 Beswaargrond 2
- 3.2.1 Bewering deur Beswaarskrif
- 3.2.1.1 Die Beswaarskrif beweer dat die Sinodebesluite insake die taalkwessie strydig is met die Skrif en Belydenis, aangesien moedertaal in kerkverband gehandhaaf moet word.
- 3.2.2 Beredenering deur Beswaarskrif
- 3.2.2.1 Die Beswaarskrif neem as vertrekpunt die stelling dat in kerklike vergaderings die moedertaal gehandhaaf moet word – net soos in die eredienste.
- 3.2.2.2 Die Beswaarskrif fundeer die belang van moedertaal deur te verwys na Romeine 10:17 (*die geloof is dus uit die gehoor en die gehoor is deur die Woord van God*) en Handeling 2:8 (*En hoe hoor ons hulle, elkeen in ons eie taal waarin ons gebore is?*).
- 3.2.2.3 Die Beswaarskrif gee geen gronde vanuit die Belydenis nie, maar verwys wel na besluite van Sinodes 1967, 1985 en 1997, asook die situasie by die Sinode van Emden (1571) om die belang van moedertaal te beklemtoon.
- 3.2.3 Beoordeling van beswaargrond
- 3.2.3.1 Die Beswaarskrif stel tereg dat taal 'n belangrike faktor is wanneer dit om die verkondiging van die Evangelie gaan.
- 3.2.3.2 Die Beswaarskrif stel egter ten onregte dat moedertaal ook in kerklike vergaderings gehandhaaf moet word.

- 3.2.3.3 Die Skrifbewyse wat aangevoer word (3.2.2.2 hierbo) handel naamlik oor die verkondiging van die evangelie en die verstaanbaarheid daarvan en nie oor die plek van moedertaal op kerklike vergaderings nie.
- 3.2.3.4 Verder word geen bewysvoering vanuit die Belydenis gedoen nie. Die bewering in die beswaargrond dat die besluite strydig is met NGB, art 32 word dus geensins beredeneer nie.
- 3.2.3.5 Ook die Sinodebesluite wat aangehaal word, bied geen gronde vir die stelling dat moedertaal in kerklike vergaderings gehandhaaf moet word nie. Inteendeel, die besluit van Sinode 1985 wat aangehaal word, is nié die besluit wat geneem is nie (vgl Acta 1985:437, 6 met Acta 1985:435, 3.3.2.9). Daarmee saam vorm die aangehaalde besluite van Sinode 1967 deel van 'n stel aanbevelings wat eerstens fokus op die vraag of "gemengde eredienste" 'n beginsel is (Acta 1967:188, c1-c5), waarna spesifiek oor kerkverband gestel word dat *kerkverband nie voor nasionale of kleurgrense kan bly staan nie* (Acta 1967:188, c7-c8). Ook Sinode 1997 (Acta 1997:8.5.2, 2.1.2.5) stel dat *eiesoortige aspekte soos taal, landsomstandighede en gebruik (KO, art 85) 'n invloed het op die besondere weg wat Kerke volg om mekaar by te staan*, maar dui geensins aan dat moedertaal in kerklike vergaderings gehandhaaf moet word nie.
- 3.2.3.6 Ook die verwysing na die besluit van die Sinode van Emden gee geen bewys dat moedertaal in kerkverband gehandhaaf moet word nie.
- 3.2.3.7 Dit is nodig om in gedagte te hou dat die besluite van Sinode 2006 juis beklemtoon dat elke afgevaardigde aan gespreksvoering en besluitneming moet kan deelneem en dat elke vergadering moet verseker dat taalverskille nie tot gebrekkige kommunikasie lei nie (Acta, 2006:389, 4.2.1).

3.2.4 Bevinding oor beswaargrond

- 3.2.4.1 Uit die beredenering volg dat die beswaarskrif nie korrek is wanneer beweer word dat die Sinodebesluite insake die taalkwessie strydig is met die Skrif en Belydenis nie.

Besluit: Kennis geneem van 3.2.1 tot 3.2.4.1.

3.2.5 Aanbeveling

- 3.2.5.1 Die beswaar slaag nie op beswaargrond 2 nie.

Besluit: Goedgekeur.

3.3 *Beswaargrond 3*

3.3.1 Bewering deur Beswaarskrif

- 3.3.1.1 Die Beswaarskrif beweer dat Sinodebesluite insake die taalkwessie die vermaning van NGB, art 32, negeer deurdat onoorbrugbare praktiese probleme geskep word wat die reeds gespanne eenheid en rus van die kerke versteur.

3.3.2 Beredenering deur Beswaarskrif

- 3.3.2.1 Die Beswaarskrif neem as vertrekpunt dat afgevaardigdes na meerdere vergaderings in 'n ander taal as hul moedertaal moet optree (praat of aanhoor).
- 3.3.2.2 Die Beswaarskrif stel dat hierdie optrede in nie-moedertaal onbillik en nie haalbaar is nie.
- 3.3.2.3 Die Beswaarskrif beredeneer dat die besluite rondom taal gevolglik 'n klimaat geskep het waarin onenigheid hoog kan loop en wat sodoende nie aandag gee aan die vermaning van NGB, art 32 waarin gestel word dat alleen dit wat eendrag en eenheid bevorder en bewaar, aangeneem word.

3.3.3 Beoordeling van beswaargrond

- 3.3.3.1 Die Beswaarskrif gee geen bewyse dat die besluit van Sinode 2006 afgevaardigdes na meerdere vergaderings verplig om in 'n ander taal as hul moedertaal op te tree nie.
- 3.3.3.2 Inteendeel, Sinode 2006 het juis rondom taal besluit (Acta 2006:389, 4.2):
4.2.1 That every new Classis and the new Synod should take its own steps with regard to its language medium, within the framework of the official languages of the country.

Besluit: Goedgekeur met die volgende byvoeging: Elke vergadering moet verseker dat taalverskille nie lei tot gebrekkige kommunikasie nie. Elke afgevaardigde moet kan deelneem aan gesprekvoering en besluitneming van sake op die Agenda.

3.3.3.3 In die besluit is die vertrekpunt juis dat elkeen in sy eie moedertaal moet kan optree en dat die moontlikheid van onenigheid rondom taal verreken is. Sinode 2006 het dus juis wel met die besluitneming die eendrag en eenheid probeer bevorder.

3.3.4 Bevinding oor beswaargrond

3.3.4.1 Uit die beredenering volg dat die Beswaarskrif nie korrek is wanneer beweer word dat Sinodebesluite insake die taalkwessie die vermaning van artikel 32, NGB, negeer nie.

Besluit: Kennis geneem van 3.3.1 tot 3.3.4.1.

3.3.5 Aanbeveling

3.3.5.1 Die beswaar slaag nie op beswaargrond 3 nie.

Besluit: Goedgekeur.

3.4 Beswaargrond 4

3.4.1 Bewering deur Beswaarskrif

3.4.1.1 Die Beswaarskrif beweer dat KO, artt 30, 48, 49 en 51 oortree is, aangesien dit nie op grond van Beswaarskrifte verander is nie.

3.4.2 Beredenering deur Beswaarskrif

3.4.2.1 Die Beswaarskrif stel dat KO, art 30 oortree word, aangesien die Kommissie vanuit die Nasionale Sinodes aan die daaropvolgende Nasionale Sinodes moes rapporteer oor sake wat mindere vergaderings self moes afhandel.

3.4.2.2 Die Beswaarskrif stel dat KO, art 48 oortree word, aangesien KO, art 48 van korrespondensie en nie van gedwonge eenwording praat nie.

3.4.2.3 Die Beswaarskrif stel dat KO, art 49 oortree word, aangesien 'n Kommissie in plaas van Deputate aangewys word en omdat dié Kommissie ook nie meer kan rapporteer nie, aangesien die Nasionale Sinodes nie weer vergader nie.

3.4.2.4 Die Beswaarskrif stel dat KO, art 51 oortree word, omdat die Algemene Sinode nie op grond van Beswaarskrifte verander is nie.

3.4.3 Beoordeling van beswaargrond

3.4.3.1 Ten opsigte van die beweerde oortreding van KO, art 30 beredeneer die Beswaarskrif geensins hoekom gestel word dat die Kommissie rapporteer oor sake wat mindere vergaderings self moet afhandel nie. Die stelling dat KO, art 30 oortree word, word dus nie bewys nie.

3.4.3.2 KO, art 48 stel dat kerke en kerkvergaderings gemeenskap met mekaar beoefen op grond van hul eenheid in Christus. Die wyse waarop hierdie eenheid beoefen word, word nie voorgeskryf nie, maar prakties gereël. Aangesien alle kerke wat deel van die "ou" Algemene Sinode was, alreeds een was (vergelyk die beredenering hieroor in 3.1.3 hierbo) is die besluit van Sinode 2006 net 'n ander praktiese inkleding van die beginsel van KO, art 48. Die stelling dat KO, art 48 met die besluit van Sinode 2006 oortree word, is dus nie geldig nie.

3.4.3.3 In die Beswaarskrif se beredenering rondom KO, art 49, word die besluit van Sinode 2006 verkeerd gelees:

3.4.3.3.1 Paragraaf 3 van die Acta van Sinode 2006 (Acta 2006:387-391) bevat 'n samevatting van besluite van die Artikel 48 KO-deputate van die onderskeie Nasionale Sinodes wat uit die notules van hul vergaderings saamgevoeg is.

3.4.3.3.2 Die Kommissie waarna verwys word in 2.4 (Acta 2006:387) is dus 'n Kommissie saamgestel deur die vergadering van die onderskeie artikel 48 KO-deputate en nie Deputate aangewys deur Nasionale Sinode 2006 nie.

3.4.3.3.3 Hierdie Kommissie moes dan ook rapporteer aan die onderskeie Nasionale Sinodes wat na Junie 2005 vergader het – wat gebeur het deur die Rapporte van die onderskeie artikel 48 KO-deputate aan die onderskeie Nasionale Sinodes (in die geval van Sinode Potchefstroom tydens Sinode 2006 – Acta 2006:392-398).

3.4.3.3.4 Sinode 2006 het dus geen Kommissie in plaas van Deputate aangewys nie.

3.4.3.4 KO, artt 47, 50 en 51 reël die praktyk van KO, art 29, naamlik hoe kerkverband in meerdere vergaderings gereël word. Hierdie reëlings vind plaas na aanleiding van gesprekke tussen die onderskeie Nasionale Sinodes se Deputate Artikel 48 KO, in opdrag van die onderskeie Nasionale Sinodes. So het Sinode Potchefstroom in 1991 na aanleiding van twee Beskrywingspunte opdrag gegee dat die samewerking van 'n ander Nasionale Sinode verkry moes word om 'n buitengewone Algemene Sinode op te roep om oor die samestelling van die Algemene Sinode te besin. Dit het daartoe gelei dat Algemene Sinode 1992 besluit het dat die onderskeie Nasionale Sinodes in gevolge van KO, art 48 met mekaar moes beraadslaag totdat ooreenstemming bereik kon word insake die samestelling van die Algemene Sinode, waarna die Algemene Sinode weer byeengeroep moes word. Hierdie ooreenstemming is in 2006 bereik en op grond van hierdie ooreenstemming kan KO, art 51 nou deur die Algemene Sinode gewysig word.

3.4.4 Bevinding oor beswaargrond

3.4.4.1 Uit die beredenering volg dat die Beswaarskrif nie korrek is wanneer beweer word dat KO, artt 30, 48, 49 en 51 oortree is nie.

Besluit: Kennis geneem van 3.4.1 tot 3.4.4.1.

3.4.5 Aanbeveling

3.4.5.1 Die beswaar slaag nie op beswaargrond 4 nie.

Besluit: Goedgekeur.

3.5 *Samevattende Aanbevelings*

3.5.1 Die beswaar slaag nie.

3.5.2 Aan die aanbevelings in die Beswaarskrif word geen gevolg gegee nie.

Besluit: Goedgekeur.

Besluit: Punt 3.5.3 en 3.5.4 word geskrap en na 'n Kommissie verwys om 'n herformulering voor te berei en aan die Sinode voor te lê. Die volgende Kommissie word deur die vergadering aangewys: Drr G Breed (s), JV Fatuse, ds JP Sithole, proff D Mashau en JM Vorster.

H. **RAPPORT VAN AD HOC KOMMISSIE OOR 3.5.3 EN 3.5.4**

1. Die Algemene Sinode van die GKSA oordeel dat die inleiding tot die Beswaarskrif sowel as die tweede aanbeveling by die Beswaarskrif uitlatings bevat wat deur afgevaardigdes na die Sinode as rassisties en beledigend ervaar word.
2. Die Nasionale Sinode van die GKSA het in 1970, art 40 p60-67 'n besluit geneem dat rassisme in al sy vorme sonde is en in die lig van hierdie besluit distansieer die Algemene Sinode haarself van hierdie uitlatings in die Beswaarskrif.
3. Die Algemene Sinode van die GKSA 2009 wys Gereformeerde lidmate opnuut op die besluit van 1970 en roep alle gelowiges op om alle vorme van rassisme en haatspraak tussen mense van verskillende rasse teen te staan en om te strewe na versoening en vrede en die vergestaltung van gemeenskap van gelowiges.
4. Die Algemene Sinode van die GKSA stel die beswaardes in kennis van hierdie oproep by wyse van 'n kerklike skrywe.

Besluit: Goedgekeur.